

16. Φτωχαίνει η ιδιόλεκτός μας (όχι η γλώσσα μας), όταν περιορίζουμε το λεξιλόγιό μας σε μερικές μόνο λέξεις που ταιριάζουν σε πολλές περιπτώσεις. Σε καθεμία από τις παρακάτω φράσεις να αντικαταστήσετε το κάνω με ένα άλλο ρήμα ή με μια περίφραση.

1. Το εργοστάσιό μας κάνει χαλιά από το 1955.
2. Ο Θεός έκανε τον κόσμο.
3. Τι θα κάνεις σήμερα; – Θα κάνω ψητό.
4. Με τη δουλειά του έκανε περιουσία.
5. Του έκανε ένα δώρο.
6. Δεν έχω τι να κάνω· βαρέθηκα να κάθομαι.
7. Τι θα κάνεις όταν μεγαλώσεις;
8. Έκανε δάσκαλος σε πολλά χωριά.
9. Και τι θα μου κάνει, αν δεν υπακούσω;
10. Έκανε πως δε μας είδε, για να μη μας μιλήσει.
11. Έκανε σαν παιδί από τη χαρά του.
12. Πόσο κάνουν τα παπούτσια;
13. Εγώ δεν έχω να κάνω μ' αυτή την υπόθεση.
14. Δεν κάνει να λες ψέματα.
15. Δεν κάνει για δάσκαλος, γιατί δεν αγαπάει τα παιδιά.

17. Μερικές λέξεις πλαταίνουν σημασιολογικά, διευρύνεται η αρχική τους σημασία και αποκτούν ποικίλες σημασίες μέσα στο χρόνο. Να βρείτε τον τρόπο με τον οποίο διευρύνθηκε η σημασία των παρακάτω λέξεων:

1. υπηρέτης
2. καρδιά
3. δόντι
4. ανδράποδο
5. διθύραμβος
6. είλωτας
7. σατράπης

14. Ποια είναι η σημασία του α' συνθετικού στις παρακάτω λέξεις; Να σχηματίσετε και άλλες σύνθετες λέξεις που να έχουν τα ίδια αχώριστα μόρια ως α' συνθετικό τους.

1. αείμνηστος
2. αμφίβιο
3. διαγώνιος
4. διχοστασία
5. δυσοίωνος
6. ενδόμυχος
7. έφηβος
8. ευκαιρία
9. ημιμάθεια
10. ομόγλωσσος
11. υφιστάμενος
12. αρχισυντάκτης
13. τηλεσκόπιο
14. περιζήτητος
15. συλλαλητήριο
16. υψίπεδο
17. εμπρόθετος
18. εισπράττω